

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Europaudvalget
til udenrigsministeren af 14.
juni 2016. Spørgsmål nr. 30 ad
KOM (2013) 0136.

Spørgsmål 30:

Ministeren bedes kommentere artiklen i Ugebrevet A4 mandag den 13. juni 2016 "Lizette advarer Løkke: Lad ikke amerikanske firmaer sagsøge Danmark". Herunder bedes ministeren kommentere de forskellige udsagn og oplysninger, som fremkommer i artiklen.

Svar:

Regeringen finder generelt, at EU-Kommissionens reformforslag fra efteråret 2015 (om et Investment Court System eller ICS) udgør et godt grundlag for forhandlingerne mellem EU og USA om et investeringsbeskyttelseskapitel i TTIP. ICS-forslaget adresserer flere af kritikpunkterne, som har indgået i den europæiske debat om investeringsbeskyttelse, herunder bekymringerne om tvistløsningsmekanismen samt retten til at regulere.

Som artiklen i ugebrevet A4 anfører, blev bilaterale investeringsaftaler oprindeligt indgået for at sikre investorer, der investerede i lande med usikre retssystemer, en bedre retsstilling end den, som værtslandet kunne tilbyde investorer i henhold til national ret. Det er dog ikke nyt, at der indgås aftaler mellem i-lande, og det er efterhånden blevet en almindelig del af frihandelsaftaler, at der inkluderes kapitler om investeringsbeskyttelse. Hvis investeringsbeskyttelse inkluderes i TTIP, skønnes Danmark ikke at få vanskeligheder med amerikanske investorer. Samtidig vil man ved at inkludere ICS-modellen i TTIP kunne sætte en fornuftig standard for, hvordan frihandelsaftaler omfatter bestemmelser om investeringsbeskyttelse. For eksempel har Vietnam og Canada allerede accepteret at benytte ICS-modellen i frihandelsaftalerne med EU.

I artiklen henvises til en række sager, som ofte bruges som argument imod investeringsbeskyttelsesreglerne. Det er dog vigtigt at være opmærksom på, at stater oftere vinder sager om investeringsbeskyttelse end taber dem. Det sker også, at sager afvises. Dette var f.eks. udfaldet af Philip Morris' meget omtalte søgsmål mod den australske stat vedrørende indførelse af regler om neutrale cigaretpakker ("plain packaging"), jf. artiklens egen korrektion. Der har heller aldrig været rejst en investeringsbeskyttelsessag mod Danmark. Som det fremgår af besvarelsen af udvalgsspørgsmål 28 ad KOM (2013) 0136, skal det understreges, at investeringsbeskyttelsesreglerne kun beskytter i tilfælde, hvor investor har været udsat for klart diskriminerende handlinger uden at blive kompenseret. Det er altså på ingen måde nok, at en investor har mistet fortjeneste pga. f.eks. et lovgivningsmæssigt tiltag.

Investeringsbeskyttelsesreglerne bygger generelt på almindelige retsgrundsætninger, som allerede overholdes i både lovgivning og forvaltning i Danmark.

I forbindelse med den ovenfor omtalte reform af den tidligere anvendte ISDS-tvistløsningsmekanisme til en mere domstolslignende konstruktion i ICS har man også indført en række procesregler, som yderligere indskrænker muligheden for ubegrundede søgsmål mod staterne. Fx har man i både EU's aftaler med Canada og Vietnam indført princippet om, at taberen betaler omkostningerne ved sagen, og at man skal have enten afsluttet en national retssag eller fraskrevet sig retten til at gennemføre en national sag efter den internationale sag (kaldet no U-turn).

De danske arbejdstagerrettigheder vil dermed ikke blive undergravet af evt. bestemmelser i TTIP om investeringsbeskyttelse. Derimod kan en frihandelsaftale mellem EU og USA generelt være med til at styrke arbejdstagerrettigheder på globalt plan. Både EU og USA ønsker, at TTIP skal indeholde det mest ambitiøse bæredygtighedskapitel nogensinde, og EU har fremsat et tekstforslag, som indeholder forpligtelser for så vidt angår arbejdstagerrettigheder. Et ambitiøst bæredygtighedskapitel vil ikke kun være vigtigt i forhold til USA, men også med henblik på at fremme arbejdstagerrettigheder globalt.